

כותבים ל"קשר"

נוסף עבור הבוקר וזה עשוי להיות אחד הימים הטובים בחיי. אינני יכול ואינני רוצה שלא לציין, כי מחשבות אלה התעוררו בי בזכות המאמר על הבוקר בקשר. וזהו זכות גדולה שלך ושלכם, ועל כך, שוב, תודתי.

גבריאל צפרוני
תל אביב

חוברת 29 של קשר היתה כרגיל מלאה תוכן מהחל ועד כלה. מאחר ונאמר בפתיחת החוברת שהמערכת תשמח לקבל תגובות והערות, אני מבקש להעיר כי במאמרו של איתן בורשטיין, "עתונאים כבנקאים", שהוקש לעתונאים, עורכים וסופרים ששימשו כמנהלי בנקים, נשמט שמו של חיאל רבינוביץ' (תרמ"א-1880 - תשי"ב-1952), שהיה אחד ממייסדיו ומנהלו של בנק "אשראי". בנק זה היה אחד הגדולים בארץ והוא פשט את הרגל בעקבות מלחמת איטליה-חבש בשנות ה-30 (בניין בנק ישראל ברחוב נחלת בנימין בתל אביב שימש בעבר את בנק אשראי).

חיאל רבינוביץ' היה סופר ותלמיד חכם מובהק, ומלבד עיסוקו הבנקאי הקים את חברת "ראשונים" שהוציאה את מהדורת "רמב"ם לעם". הוא הספיק להוציא כמה כרכים ולאחר פטירתו עבר המפעל לידי מוסד הרב קוק בירושלים שהשלים.

כמו כן אני מבקש להעיר, שבמאמרו של ניל רובין על העתונות היהודית בארצות הברית נשמט שמו של העתון הוותיק ג'זאיז פרס המופיע זה כחמישים שנה, מדי שבוע בשבוע, במאה עמודים ויותר. כן לא הוזכרו השבועון אלגעמיינער זשורנאל, המופיע ביידיש מאז סגירת היומון טאג מארגן זשורנאל ושבועוני חסידות סאטמר דער איד ונייע צייטונג.

עקיבא צימרמן
תל אביב

את המכתב הבא כתב גבריאל צפרוני. מוותיקי העתונאים בישראל, לעורך קשר, בעקבות פרסום מאמר על תולדות העתון הבוקר בחוברת הקודמת. צפרוני עבד בעתון מיומו הראשון וכיהן כעורכו האחרון, עד סגירתו ב-1965.

אם תבקש לקבל מושג מושלם מהרגשתי כיצד קראתי את קשר האחרון, ראה בעיני רוחך אדם הקורא כל שורה שלוש פעמים. בהעלותך את זכרון הבוקר בלב הקורא, נכון יותר בזכרון דורות, גמלת חסד עם דורות קודמים ולומדים, אשר קיומו של עתון זה נעלם מהם. מה עוד שגמלת חסד של אמת עם הבוקר (כה רבים נידוהו) והוכחת כמה רשעות היתה במעשה של "פצצת האטום". אישית אני מודה לך מאוד שבחרת לפרסם את המאמר הראשי האחרון שלי בבוקר סגירת הבוקר. תאמין לי, כתבתי אותו "בדם לבי". אחרי הכל, באתי להבוקר כרפורטר ויצאתי כעורך.

תסלח לי בוודאי שאינני מתאמץ לכסות על התרגשותי. הגיליון האחרון של קשר מילא אותי חיוניות ייחודית. אתה עושה עשרות שנים בעתונות ודומה שנבלעו ואבדו. בא מרדכי גאור ומכיה כמעט בדרך אמנותית שאפשר גם אחרת, וזה שכר גדול. מעודי לא ניסיתי לאחו עיניים בתיאורים כוזבים ולפאר את הבוקר. גזכרתי בו מחדש כאשר קראתי מחדש את זכרונותי האישיים במאמר על הבוקר. מובן שיש לי הערות על הכתוב, אלא שהן התגמדו לעומת ההפתעה שבפרסום וחשיבותו של המחקר. ובוה בלבד זיכית את הרבים ובעיקר הרבים אשר מעודם לא קראו ולא שמעו על הבוקר. הוכחת במחקר שלך שזה היה עתון אשר מילא חלק חשוב בהתפתחות העתונות בארץ. אני נזהר מכל משמר מאריכות יתר בתגובה על תוכן "הגיגי" בעיני. מכל מקום, בדרך ההסתכלות שלך הצלחת ליצור תמונה אמינה מתלי תלים של פרטים ויצאת להגנתו של גוף חסר הגנה. הייתי משבח אותך על כך עד קצה הרקיע אלא שאינני רוצה שתסמיק.

הדרך שנקטת בה היתה מיוחדת במינה. אני מודה, שמעולם לא עלתה מתכונתה על דעתי. מכאן שמחתי למקרא הדברים. אילו אמרת לי: "כדאי לכתוב רומן היסטורי על הבוקר", הייתי משוכנע שהנושא ראוי. אולם מחקר על הבוקר בעצם מינו אלה? הייתי חושב את הדבר להלצה לא מוצלחת.

לא ארבה שיג ושיח. הבטחתי לא להאריך. אני מסיים כאשר אני שופע תודה. מי יודע, אולי ברבות הימים אדבק מכם ואעשה משהו